

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Zákon o dani zo sladených nealkoholických nápojov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/176>

Materiál v pripomienkovom konaní do 09.05.2024

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom financií SR na základe Plánu legislatívnych úloh vlády SR.

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Cieľom návrhu zákona je zavedenie dane zo sladených nealkoholických nápojov, ktorej budú podliehať nealkoholické nápoje sladené cukrom alebo akýmkoľvek inými sladidlami. Daň zo sladených nealkoholických nápojov má mať charakter nepriamej dane zo spotreby a budú ju v zásade vyberať a platiť do štátneho rozpočtu podnikateľské subjekty uskutočňujúce prvé dodanie sladeného nealkoholického nápoja v tuzemsku, ktoré ju vyberú v cene sladeného nealkoholického nápoja. Navrhuje sa zdaňovať prvé dodanie sladeného nealkoholického nápoja v tuzemsku, nakoľko z možných alternatívnych riešení umožňuje tento systém najlepší možný spôsob zohľadnenia cash flow dotknutých podnikateľských subjektov. Návrh zákona vymedzuje základné náležitosti obdobne ako iné zákony upravujúce nepriame dane t. j. predmet dane, platiteľa dane, základ dane, sadzby dane, vznik daňovej povinnosti.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2025

Postoj RÚZ k materiálu

Cieľom návrhu zákona je zavedenie dane zo sladených nealkoholických nápojov, ktorej budú podliehať nealkoholické nápoje sladené cukrom alebo akýmkoľvek inými sladidlami. **RÚZ s návrhom zásadne nesúhlasí a žiadame predkladateľa o stiahnutie tohto návrhu z legislatívneho procesu a zastavenie legislatívneho konania.**

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k materiálu ako celku

Žiadame predkladateľa o stiahnutie tohto návrhu z legislatívneho procesu a zastavenie legislatívneho konania.

Odôvodnenie:

Potravinársky a nápojový priemysel si veľmi dobre uvedomuje dôležitosť zdravého, vyváženého stravovania a životného štýlu pri prevencii chorôb súvisiacich so stravovaním. Potravinársky priemysel má preukázateľné skúsenosti s dosahovaním konkrétnych a zmysluplných výsledkov pri zmene zloženia potravinových výrobkov.

Každá potravina a nápoj má úlohu vo vyváženej strave, ak sa konzumuje v správnom množstve a frekvencii. Jednotlivé potraviny / prísady / živiny nie sú samy o sebe "dobré" alebo "zlé", "zdravé" alebo "nezdravé". Všetky potraviny uvádzané na trh musia byť bezpečné pre spotrebiteľa.

Predložený návrh zákona považujeme za škodlivý pre podnikateľské prostredie, vytvárajúci diskriminačné podmienky medzi sektormi, ignorujúci skúsenosti z iných trhov a neriešiaci primárny cieľ boja s neprenosnými chorobami. Z uvedených dôvodov žiadame, aby bol návrh stiahnutý z legislatívneho procesu. Predložený návrh prichádza v čase, kedy podľa dát Štatistického úradu ako aj Eurostatu, dobieha krivka inflácie. Zavedením tejto dane na vybranú skupinu potravín, ktorú výrobcovia nebudú schopní absorbovať do svojich prevádzkových nákladov, narastie pocitová úroveň inflácie a to čisto rozhodnutím štátu. Zároveň zavedením spotrebnej dane na vybranú skupinu potravín hrozí nielen dopyt po cezhraničnom nakupovaní zdanených kategórií potravín, ale nemožno vylúčiť, že pre vyššiu cenu prestanú

byť niektoré produkty uvádzané na slovenský trh, prípadne, prestanú byť vyrábané na Slovensku. Uvedené znamená priamy vplyv na zamestnanosť na Slovensku ako aj náklady na sociálny systém. S takmer istotou vieme povedať, že pri zavedení dane v navrhovanej výške pri niektorých výrobkoch môžeme predpokladať zastavenie ich výroby na Slovensku a tým zničenie celého slovenského trhu daného výrobku.

Navyše, predkladateľ pri koncipovaní návrhu zákona nedodrжал princíp evidence based policy, ktorá spočíva v tom, že akákoľvek nová regulácia, resp. jej prípadné zavedenie, by mala byť podložená relevantnými dátami, ktoré jednoznačne potvrdzujú jej správnosť a opodstatnenosť. Návrh zákona však žiadnym spôsobom nevychádza z relevantných dát, pretože tie nie sú dostupné. Zastávame názor, že práve relevantné informácie o vývoji obezity, o nadmernej spotrebe sladených nápojov, o spotrebe cukru na Slovensku a ich vzájomnej súvislosti, by mali byť kľúčovým zdrojom a podkladom na diskusiu ohľadom prípadného zavedenia podobnej dane.

Navrhované riešenie, t. j. zdanenie všetkých nápojov obsahujúcich pridaný cukor, resp. jeho náhrady považujeme za nekoncepčné a poškodzujúce najmä zraniteľné, prípadne sociálne slabšie skupiny obyvateľstva. Máme za to, že zákon v tomto znení zdaňuje zdaňuje aj potraviny/niektoré ingrediencie, z ktorých je možné sladený nápoj vyrobiť ako aj nápoje s náhradami cukru, ktoré využívajú, resp. konzumujú osoby so zdravotnými obmedzeniami a intoleranciami.

Domnievame sa, že zdanením týchto produktov dôjde k neprimeranému navýšeniu ich ceny, čo nepochybne zasiahne rozpočty, resp. kúpyschopnosť najmä sociálne slabších, prípadne mnohodetných rodín. Tieto budú často musieť buď prestať s nákupmi predmetných produktov a ochudobniť tak deti o dôležité zložky výživy, prípadne, ak im to situácia dovolí tieto nákupy nárazovo realizovať v zahraničí (Česká republika, Poľsko, Maďarsko) kde sa často dajú kúpiť obdobné, resp. totožné produkty. Štát teda nie len, že predmetnú daň od týchto skupín osôb nevyberie, ale prídá aj o DPH z nákupov realizovaných v zahraničí a zároveň skomplikuje život najzraniteľnejším skupinám obyvateľstva.

Vplyv na občana:

- **Dane z potravín a nápojov sú často regresívnym nástrojom, čo znamená, že majú neprimeraný vplyv na nízkopríjmové domácnosti, ktoré minú na potraviny vyššie percento svojich príjmov. Vzhľadom na infláciu cien potravín v rámci SR, a ekonomickú neistotu spôsobenú pandémiou COVID-19 a vojnou na Ukrajine si nemyslíme, že by spotrebiteľia mali čeliť dodatočným daniam a vyšším cenám za potraviny.**
- Štúdia zistila, že potravinové dane vo všeobecnosti dosahujú zníženie spotreby zdanených produktov a v dôsledku toho môžu spotrebiteľia namiesto toho nakupovať podobné nezdanené alebo menej zdanené položky. Rovnako to môže znamenať, že spotrebiteľia si kúpia lacnejšie značky zdanených produktov, čím potenciálne neznižia svoju spotrebu zložky, na ktorú sa daň zameriava. Rovnako si spotrebiteľia môžu kúpiť iný druh potravín, s podobným množstvom sladidiel, ktoré však nie sú predmetom dane. To by mohlo spôsobiť zvýšenie cien takýchto potenciálnych substitučných výrobkov, čo by vyvolalo ďalší inflačný tlak na ekonomiku.

Vplyv na verejné zdravie:

- Vývoj neprenosných ochorení je veľmi zložitý a má multifaktorálne príčiny. Vhodné preventívne opatrenia preto musia vychádzať zo spoľahlivých vedeckých údajov a uplatňovať holistický prístup.
- Stále nemáme dostatočné dôkazy o tom, že daň zo sladených nápojov má pozitívne výrazný vplyv na verejné zdravie a to vzhľadom na množstvo kalórií prijatých zo sladených nápojov voči celkovému kalorickému príjmu jednotlivca.
- Odborníci na výživu zdôrazňujú, že zdraví ľudia potrebujú vyváženú stravu vrátane potravín so širokým spektrom živín vrátane sacharidov a cukrov, bielkovín, vlákniny, vitamínov, minerálov a tukov. Oficiálne výživové odporúčania sú založené na rozsiahlych vedeckých dôkazoch. Odborníci uvádzajú, že jednotlivé potraviny neprispievajú ani neoslabujú verejné zdravie, ale dôležitá je celá strava. Z tohto dôvodu okrem iného nie je možné definovať ako základ legislatívy, ktoré potraviny sú zdravé a ktoré nezdravé. A zdravý životný štýl by mal zahŕňať správnu úroveň fyzickej aktivity, a to tak na spaľovanie kalórií, ako aj na zlepšenie fyzickej a duševnej pohody.

Vplyv na konkurencieschopnosť potravinárskeho odvetvia:

- Zavedenie predmetnej dane môže mať výrazne negatívny vplyv najmä na malé a stredné podniky v potravinárskom odvetví, ktoré na Slovensku pôsobia najmä v regiónoch a v rámci daných obcí predstavujú prínos pre obec, jej obyvateľov a miestnu zamestnanosť a rozvoj. Strata objemu výroby by mohla viesť k strate pracovných miest. Daň zároveň môže vplyvom zníženia objemu predaja aj zníženie investícií a nákladov na realizáciu nových projektov a vývoj produktov. Daň rovnako zvyšuje administratívne náklady a negatívne ovplyvňuje ziskovosť firiem. Daňové zaťaženie ovplyvňuje nepriamo aj ďalšie dodávateľské firmy pre potravinárske odvetvie, napríklad v oblasti marketingu, reklamy a maloobchodu.
- Zavedenie dane zo sladených nápojov zvýši ich ceny, čo môže mať za následok zvýšené cezhraničné nakupovanie najmä na Slovensku, kde veľké množstvo obyvateľov žije v pohraničných oblastiach. Cezhraničné nakupovanie ovplyvňuje aj predaj ostatných potravín a znižuje výber dane z pridanej hodnoty v Slovenskej republike.
- **Navrhovaná spotrebná daň zvýši bude mať negatívny dopad na podnikateľské prostredia z pohľadu administratívnej záťaže pre podnikateľov. Prinesie nutnosť zavádzania nových procesov a administratívnych postupov.**
- Zavedenie národných daní fragmentuje jednotný európsky trh tým, že sa de facto vytvára vnútorné kritériá zloženia výrobkov, pričom vo výhode môžu byť najmä producenti z krajín, kde je zavedená daň, na úkor konkurencieschopnosti domácich výrobcov.
- Je potrebné zdôrazniť, že zavedenie dane sa dotkne aj poľnohospodárskej prvovýroby, ktorá dodáva suroviny pre potravinársky priemysel, obzvlášť špecializovanej rastlinnej a živočíšnej výroby. Okrem maloobchodu bude mať zavedenie vplyv aj na celý gastro sektor, ktorý sa len ťažko spamätával z protipandemických opatrení a následnej inflácie potravín.

2. Zásadná pripomienka k materiálu ako celku

Žiadame predkladateľa aby zaslal návrh predpisu na notifikáciu Komisii a členskými štátom (TRIS)

Odôvodnenie:

Zastávame názor, že návrh zákona spĺňa definíciu technických predpisov v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa ustanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti, nakoľko zavádza nové povinnosti pre subjekty, ktoré importujú výrobky z iných členských krajín, ktoré majú dopad na spotrebu daných výrobkov a ako taký má byť predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania, kde pripomienkujúcimi subjektmi sú členské štáty EÚ a Komisia.

Žiadame preto, aby návrh zákona bol súčasťou vnútro-komunitárneho posúdenia súladu s právom Európskej únie, v rámci ktorého by sa mohli do pripomienkovania zapojiť subjekty využívajúce jednotný trh Európskej únie. Len takéto posúdenie môže vyvrátiť potenciálne podozrenia z možného nesúladu návrhu s právom Európskej únie.

Vopred sa ohradzujeme voči deklarácii, že ministerstvo návrh konzultovalo so zástupcami tých členských štátov, kde nejaká forma dane zo sladených nápojov existuje a že neformálne neevokuje ministerstvo voči návrhu zásadné námietky. Touto cestou žiadame, aby návrh bol riadne zaradený do systému TRIS.

3. Zásadná pripomienka k čl. I § 2 písmeno a)

Navrhujeme upresniť definíciu „nápoja“ hlavne v bode a(2), kde chýba väzba na kód kombinovanej nomenklatúry alebo iné konkrétne vymedzenie výrobkov. Teoreticky aj z obvyčajného cukru sa dá pridaním vody vyrobiť nápoj, takže nie je jasné, čo všetko má do tohto bodu patriť. Vysvetľovanie nejasností s príslušnými orgánmi je z našej skúsenosti záhlavé a často nedostatočné. V zmysle legislatívnych pravidiel vlády má byť zákon terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný. Z uvedeného znenia nie je zjavné na ktoré produkty sa bude vzťahovať daň.

4. Zásadná pripomienka k čl. I § 2 písm. a) bod 2.

Žiadame predkladateľa o zavedenie definície koncentrovanej látky.

Odôvodnenie:

V návrhu zákona absentuje definícia koncentrovanej látky. Zastávame názor, že takto koncipované ustanovenie bez reálnej definície toho čo bude konkrétne spadať pod zdanenie v zmysle §2 písm. a) bod 2. je nevykonateľné a právne neisté. Poukazujeme aj na zákon o tvorbe právnych predpisov, ktorý v §3 ods. 6 stanovuje, že ak sa pri tvorbe

právneho predpisu používa pojem, ktorý právny poriadok nepozná, vymedzí sa jeho presný význam definíciou. Pojem koncentrovaná látka podľa nášho vedomia právny poriadok SR nepozná.

5. Pripomienka k čl. I § 2 písmeno n)

RÚZ navrhuje uvedené ustanovenie formulovať nasledovne:

„n) nadobúdateľom fyzická osoba - podnikateľ alebo právnická osoba, ktorá nadobudla právo nakladať s nápojom ako vlastník,“

Odôvodnenie:

Precizovanie textu vzhľadom na ostatné ustanovenia zákona (napr. § 13)

6. Pripomienka k čl. I § 2 písmeno s)

V čl. I § 2 písm. s) žiadame preformulovať

Odôvodnenie:

Nejasná formulácia. V zmysle legislatívnych pravidiel vlády má byť zákon terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný.

7. Pripomienka k čl. I, §3 odsek 1

V čl. I § 3 ods. 1 sa za slovo „vykoná“ vkladajú slová „miestne príslušný“.

Odôvodnenie:

Precizovanie textu.

8. Zásadná pripomienka k čl. I § 6

Daňová povinnosť má vzniknúť dňom prvého dodania nápoja v tuzemsku. Maloobchod vystupuje v chápaní tohto zákona nielen ako dodávateľ nápoja (§ 2 ods. l)), ale aj ako predajca nápoja, ktorý obstaral (už zdanený) od výrobcu nápoja (§ 2 ods. k)). Je bežné, že rovnaký tovar („nápoj“) obchodník nakupuje od viacerých dodávateľov, pričom títo môžu byť tuzemskí alebo zahraniční. Z toho vyplýva, že na jednej predajni môže byť zákazníkom ponúkaný ten istý tovar od rôznych dodávateľov, pričom nie je možné automaticky rozlíšiť na konkrétnom tovare, či už zdanený bol, alebo nie. Rovnaký problém nastáva pri zmene dodávateľa, keď na jednej predajni môže byť určitú časť mesiaca tovar od slovenského dodávateľa a zbytok mesiaca od iného, zahraničného dodávateľa.

Čiarový kód (EAN) štandardne neobsahuje údaj o dodávateľovi ani číslo výrobnéj šarže, a teda nie je možné rozlíšiť a posúdiť základ dane pre jednotlivý druh tovaru v danom zdaňovacom období.

Z pohľadu obchodníkov je takto navrhovaný moment vzniku daňovej povinnosti neakceptovateľný a nevykonateľný, čo preukazujú aj praktické problémy s uplatnením podobného ustanovenia napr. v Maďarsku. Navrhujeme, aby bolo toto ustanovenie upravené tak, že vznik daňovej povinnosti bude naviazaný na dovoz/nadobudnutie nápoja v tuzemsku zo zahraničia. Podobne je to nastavené napr. v Írsku. Vidíme v tom aj pozitívny dopad pre štát, keďže daň by bola zaplatená skôr, pričom aj následná kontrola zo strany štátnych orgánov by bola jednoduchšia (napr. na základe došlých faktúr, dodacích listov a skladovej evidencie).

Alternatívou môže byť buď zmena ustanovenia o vzniku daňovej povinnosti, alebo jeho doplnenie o možnosť pre obchodníkov zdaňovať nadobudnutie nápoja v tuzemsku už dňom jeho dovozu zo zahraničia. Súbežne by bolo potrebné upraviť aj §12 k vráteniu dane pri reklamácií alebo vrátení tovaru do zahraničia.

9. Pripomienka k čl. I, §7 odsek 2

V čl. I § 7 ods. 2 na konci vety dopĺňa slovo „nadol“.

Odôvodnenie:

precizovanie textu.

10. Zásadná pripomienka k čl. I § 7 odsek 3

Z ustanovenia § 7 ods. 3 zákona navrhujeme vypustiť slová „po podaní daňového priznania za zdaňovacie obdobie, v ktorom z tohto dodania“

Odôvodnenie:

Navrhujeme predmetné ustanovenie primerane upraviť a to z dôvodu, aby bolo možné vykonať opravu základu dane aj v prípade, ak dôjde k vráteniu tovaru skôr ako po podaní daňového priznania – obdobne ako v prípade DPH. Zároveň takýto postup zjednoduší evidenciu u dodávateľov nápojov (t.j. oprava sa vykoná v období, kedy sa nápoj vráti dodávateľovi).

11. Zásadná pripomienka k čl. I § 8

Žiadame predkladateľa o sprístupnenie podkladov, analýz a výpočtov, z ktorých vychádzal pri nastavovaní výšky sadzieb predmetnej dane. Žiadame zároveň o preukázanie opodstatnenosti navrhovanej výšky sadzby dane.

Odôvodnenie:

Zastávame názor, že predkladateľ by mal byť schopný preukázať na základe výpočtov a analýz z ktorých vychádzal, že navrhované výšky sadzieb dane sú opodstatnené a nie sú len tzv. prázdny číslami bez akéhokoľvek opodstatnenia. O to je táto informácia a preukázanie podstatnejšie, keďže navrhovaná výška je jednou z najvyšších spomedzi všetkých krajín, v ktorých je podobná daň zavedená. Na druhej strane, disponibilný príjem domácností na Slovensku patrí v rámci v EÚ k najnižším, pričom výdavky domácností na potraviny na Slovensku tvoria jeden z najväčších podielov ich celkových výdavkov. Navrhovaná sadzba bude pôsobiť na spotrebiteľov demotivačne, čo v konečnom dôsledku povedie k nižšiemu výberu dane a rozvoju nákupnej turistiky v prihraničných oblastiach.

12. Pripomienka k čl. I., §8 odsek 2

V čl. I § 8 ods. 2 sa za slovo „platiteľ“ dopĺňa slovo „dane“.

Odôvodnenie:

Precizovanie textu.

13. Pripomienka k čl. I., §9 odsek 2

V čl. I § 9 ods. 2 sa na konci vety dopĺňa slovo “nadol”.

Odôvodnenie:

Precizovanie textu.

14. Zásadná pripomienka k čl. I., §10

Podľa návrhu predkladateľa sú od dane oslobodené len prvky vymenované v čl. 1 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 609/2013 z 12. júna 2013 o potravinách určených pre dojčatá a malé deti, potravinách na osobitné lekárske účely a o celkovej náhrade stravy na účely regulácie hmotnosti a ktorým sa zrušuje smernica Rady 92/52/EHS, smernica Komisie 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES a 2006/141/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/39/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 41/2009 a (ES) č. 953/2009 (Ú. v. EÚ L 181, 29. 06. 2013) (ďalej len "nariadenie").

Do tejto definície sa nezmestia lieky a liečivá, ktoré obsahujú pridaný cukor, špeciálne pre deti osobitne ochutené lieky a liečivá, ako napr. Kalciový sirup, ktorý obsahuje v detskej ochutenej variante pridané sladidlá na kompenzáciu neznesiteľnej chuti, ktorú by malé dieťa nemuselo chcieť skonzumovať. Tieto liečivá, ak ich nepredpíše lekár a neužívajú sa pod jeho dohľadom, nie sú podľa čl. 2 ods. 2 písm. g) nariadenia "potraviny na osobitné lekárske účely". Takisto je tu nutné upozorniť, že v praxi vzhľadom na osobitné predpisy o rozsahu hradenia z verejného zdravotného poistenia a iných lekári väčšinou rôzne výrobky pri akútnom ochorení, alebo aj pri chronickom ochorení, môžu len odporučiť, nie predpísať. V takom prípade tiež nepôjde o "potraviny na osobitné lekárske účely". Navrhujeme preto doplniť do § 10 oslobodenie od dane pre tie výrobky, ktoré spadajú do definície zavedenej v § 1 písm. a) bod (najmä avšak nielen) 2. tak, aby sa daň podľa navrhovanej úpravy nedotýkala liečiv, výživových doplnkov a lekárenských výrobkov, ktoré sa na ich výrobu používajú.

15. Zásadná pripomienka k čl. I § 11 odsek 2, posledná veta

V § 11 ods. 2 navrhujeme v poslednej vete doplniť slová: „a na výpočet celkového nároku na vrátenie dane“.

Zároveň žiadame v tomto paragrafe uviesť aj špecifikáciu toho, aké informácie budú musieť byť v daňovom priznaní uvedené.

Odôvodnenie:

Za účelom právnej istoty navrhujeme presne špecifikovať, aké informácie majú byť v daňovom priznaní uvedené. Zároveň navrhujeme doplniť, že sa v daňovom priznaní uvádza aj nárok na vrátenie dane (napr. ak výrobca používa pri výrobe nápoj, ktorý už bol preukázateľne zdanený a daň mu možno vrátiť podľa § 12. Platiteľ dane môže byť súbežne pri rôznych druhoch nápojov výrobcom, dodávateľom aj exportérom a podávanie viacerých priznaní a žiadostí bude z administratívneho hľadiska náročné. Z dôvodu tejto neprimeranej administratívnej záťaže žiadame o zohľadnenie tejto pripomienky.

16. Pripomienka k čl. I § 11 odsek 2

V čl. I § 11 ods. 2 posledná veta žiadame uviesť ktoré „všetky údaje“ sú potrebné na výpočet celkovej splatnej dane. Odôvodnenie: V zmysle legislatívnych pravidiel vlády má byť zákon terminologicky správny, presný, jednotný a všeobecne zrozumiteľný. Slovné spojenie „všetky údaje“ nie je konkrétne a dáva priestor na vznik nejasností.

17. Pripomienka k čl. I § 11 odsek 2

V čl. I § 11 ods. 2 doplniť ustanovenie, ako sa bude postupovať ak v mesiaci nevznikne daňová povinnosť, či bude potrebné podať daňové priznanie aj za takýto mesiac.

Odôvodnenie:

Precizovanie povinností platiteľa dane.

18. Pripomienka k čl. I § 11 odsek 4

V čl. I § 11 ods. 4 sa na konci vety dopĺňa slovo „nadol“.

Odôvodnenie:

precizovanie textu.

19. Zásadná pripomienka k čl. I § 12 odsek 1

Navrhujeme znenie § 12 doplniť o možnosť vrátenia dane aj zdaniteľnej osobe, ktorá má v držbe preukázateľne zdanený nápoj dodaný v tuzemsku a došlo k jeho znehodnoteniu z pohľadu bezpečnosti zdravia spotrebiteľa alebo kvality, prípadne chybného označenia a preto nemohol byť ďalej predmetom predaja (vrátane prekročenia dátumu spotreby a/alebo ukončenia dátumu minimálnej trvanlivosti) a nápoj by mal preto predmetom likvidácie.

Žiadame doplniť do výpočtu predpokladov na vrátenie dane reklamácie kvality výrobcovi alebo dodávateľovi zo strany tretích osôb a upresniť definíciu, kedy a ktorým entitám dochádza v tomto prípade k vráteniu dane

Odôvodnenie:

Znenie navrhujeme doplniť z dôvodu, že máme za to, že keďže po dodaní nápoja nedošlo k jeho spotrebe/konzumácii, mala by mať zdaniteľná osoba aj v týchto prípadoch možnosť na vrátenie dane, teda rovnako ako je tomu napr. v prípade uvedenom v § 12 ods. 1 písm. b) ak došlo k zničeniu tovaru (napr. vplyvom vyššej moci).

Navrhované znenie a výpočet situácií, v ktorých sa predpokladá vrátenie dane nepočítajú s reklamáciami výrobcovi/dodávateľovi nápojov zo strany nadobúdateľa, ktorým môže byť distribútor, exportér, ďalšie tretie osoby, ale aj konečný spotrebiteľ. V mnohých prípadoch dochádza k reklamáciám kvality nápoja bez jeho konzumácie, pričom dôjde k vráteniu produktu výrobcovi/dodávateľovi a nápoj je následne zasielaný do externých laboratórií na analýzu alebo na likvidáciu. Do výpočtu situácií v §12 ods.1 by mala byť doplnená aj táto okolnosť, keďže jej podstata je obdobná ako v prípadoch uvedených v písm. b) a c) tohto odseku.

Opis situácie v písm. b) predpokladá vznik nároku na vrátenie dane podľa navrhovaného zákona, ak dôjde k zničeniu alebo znehodnoteniu množstva nápoja (ak sú straty úradne zistené a potvrdené). Dôvodová správa, osobitná časť, k

§12 uvádza možnosť zničenia alebo znehodnotenia počas distribúcie konečnému spotrebiteľovi, opomína však situáciu kedy k zničeniu alebo znehodnoteniu dôjde počas prepravy výrobcom/dodávateľom nápoja do vlastných skladov, alebo počas prepravy od výrobcu/dodávateľa k nadobúdateľovi nápoja, ktorým môže byť maloobchodný distribútor, veľkoobchod, exportér alebo ďalšie tretie strany.

Ako predpokladá Dôvodová správa k navrhovanému zákonu, osobitná časť k §12, ak počas prepravy konečnému spotrebiteľovi, dôjde k znehodnoteniu alebo zničeniu vzniká nárok na vrátenie dane. Nie je však jasné, či si distribútor uplatní žiadosť o vrátenie dane prostredníctvom výrobcu/dodávateľa nápoja – takáto situácia by si vyžadovala úpravu vzájomných zmlúv a tiež samostatnú fakturáciu sumy dane oddelenú od ceny nápoja.

20. Zásadná pripomienka k čl. I § 12 odsek 1 písmeno b), c), d)

Ustanovenie § 12 ods. 1 písm. b), c) a d) žiadame preformulovať a doplniť v zmysle odôvodnenia.

Odôvodnenie:

Z navrhovaného znenia § 12 ods. 1 písm. b), c) a d) nie je jednoznačne jasné, či vrátenie dane je možné žiadať z celého objemu nápoja, ktorý sa zničil/znehodnotil/z ktorého sa odobrala vzorka a pod. alebo len na presné množstvo (napr. z 1L fľaše sa odoberie vzorka 200 ml, alebo ak sa vyradí celé balenie (6ks) z dôvodu prasknutia/poškodenia 1 fľaše). Žiadame predkladateľa o jednoznačné určenie a doplnenie do ustanovenia § 12 ods. 1.

21. Pripomienka k čl. I § 12 odsek 1 písmeno b)

V čl. I § 12 ods. 1 písm. b) sa slová „zdaniteľná osoba“ nahrádzajú slovami „platiteľ dane“.

Odôvodnenie:

Zdaniteľná osoba nie je zadaná legislatívna skratka, ale presnenie pojmu výrobca, dodávateľ a exportér prostredníctvom odkazu na § 3 zákona č. 222/2004 Z.z.

22. Pripomienka k čl. I § 12 odsek 1 písmeno c)

V čl. I § 12 ods. 1 písm. c) sa slová „zdaniteľná osoba“ nahrádzajú slovami „platiteľ dane“.

Odôvodnenie:

Zdaniteľná osoba nie je zadaná legislatívna skratka, ale presnenie pojmu výrobca, dodávateľ a exportér prostredníctvom odkazu na § 3 zákona č. 222/2004 Z.z..

23. Pripomienka k čl. I § 12 odsek 1 písmeno d)

V čl. I § 12 ods. 1 písm. d) sa slová „zdaniteľná osoba“ nahrádzajú slovami „platiteľ dane“.

Odôvodnenie:

Zdaniteľná osoba nie je zadaná legislatívna skratka, ale presnenie pojmu výrobca, dodávateľ a exportér prostredníctvom odkazu na § 3 zákona č. 222/2004 Z.z..

24. Zásadná pripomienka k čl. I § 12 odsek 2

Považujeme za nevyhnutné zahrnúť do návrhu zákona a vyriešiť situáciu, ak exportér, ktorý si žiada o vrátenie dane je napr. tretí v poradí v danom dodávateľsko-odberateľskom reťazci a požiadava si o vrátenie dane napr. vo februári v roku 2025. Akým spôsobom bude tento exportér viesť a môcť preukázať či skutočne v danom reťazci došlo k zaplateniu dane a či náhodou ten tovar, ktorý nadobudol ešte nebol predmetom dane, nakoľko k jeho prvému dodaniu v tuzemsku došlo do 31.12.2024. Žiadame predkladateľa návrhu zákona o zohľadnenie aj tejto situácie v návrhu.

25. Zásadná pripomienka k čl. I § 12 odsek 5

Do ustanovenia § 12 ods. 5 žiadame doplniť vetu, ktorá jednoznačne uvedie, že lehota na ukončenie daňovej kontroly je 6 mesiacov.

Odôvodnenie:

Lehotu na ukončenie daňovej kontroly žiadame skrátiť, a to na 6 mesiacov (lehotu 1 rok podľa daňového poriadku považujeme za neprimerane dlhú). Nepovažujeme v danom procesnom prípade za odôvodnené, aby daňová kontrola mohla trvať až 1 rok.

26. Zásadná pripomienka k čl. I § 12 odsek 7 a odsek 8

Ustanovenie § 12 ods. 7 žiadame preformulovať a zaviesť režim vykazovania vrátenia dane priamo cez daňové priznanie (ako v prípade exportéra). Zároveň navrhujeme zaviesť režim, kde bude možné daň započítať s nárokom na vrátenie (tak ako je to nastavená pri odpočítaní DPH).

Odôvodnenie:

Podávanie žiadostí o vrátenie dane za každý mesiac v prípade zdaniteľnej osoby považujeme za zbytočnú a neprimeranú administratívnu záťaž (najmä pri zdaniteľnej osobe podľa § 12 ods. 1 písm. d) t.j. osobe, ktorá preukázateľne zdaniteľný nápoj použila na výrobu iného nápoja). Aj takýmto spôsobom ostane správcovi dane ponechaná možnosť žiadať o vrátenie dane odkontrolovať prostredníctvom výzvy/miestneho zisťovania alebo daňovej kontroly. Bežne môžu nastať situácie, že platiteľ dane bude súbežne pri rôznych nápojoch výrobcom, dodávateľom aj exportérom a podávanie viacerých priznaní a žiadostí považujeme z administratívneho hľadiska za neprimerane náročné.

27. Zásadná pripomienka k čl. I § 12 odsek 7 písmeno a) a b)

V ustanovení § 12 ods. 7 písm. a) a b) navrhujeme slová „do 60 dní“ nahradiť slovami „do 30 dní“.

Odôvodnenie:

Lehotu 60 dní na vrátenie dane považujeme za neprimerane dlhú. Rozhodne nesúhlasíme s tým, aby platiteľ dane čakal na vrátenie dane takú dlhú dobu. Správca dane musí mať nastavené efektívne procesy a byť schopný vrátiť daň do 30 dní.

28. Zásadná pripomienka k čl. I § 13 odsek 1 písmeno a)

Z povinnej evidencie navrhujeme vynechať číslo výrobnej šarže, keďže táto povinnosť je v súčasnosti prakticky nevykonateľná.

Za šaržu sa považuje určité množstvo potravín, ktoré boli vyrobené za rovnakých podmienok, v jeden deň. V rámci označovania potravín sa šarža na obale označí buď uvedením dátumu výroby alebo je možné ju určiť dátumom spotreby alebo iným zvláštnym kódom, avšak nie je legislatívne určená jednotným identifikátorom. Tento údaj nie je obsiahnutý v EAN kóde, čiže nie je možné ho pri pokladni skenovať. V prípade potreby sa šarža výrobku kontroluje manuálne. V súčasných podmienkach teda technicky nevieme zistiť, ktorá šarža výrobku sa počas daného zdaňovacieho obdobia predá (keďže sa na predajni v daný moment môžu vyskytovať a aj vyskytujú rovnaké tovary s niekoľkými rôznymi šaržami). Tento údaj sa pre daňovú evidenciu nepoužíva ani v iných krajinách, kde je podobná daňová povinnosť zavedená, napr. v Maďarsku.

Podľa IT oddelenia je minimálny čas na nastavenie systémov tak, aby bolo možné sledovať údaje o výrobnej šarži konkrétneho tovaru až k samotnému predaju cez pokladňu (napr. zavedením špeciálnych QR-kódov) cca. 2 roky od momentu, keď budú vyjasnené všetky detaily a otázky ohľadom daného zákona. Tento predpoklad však nezohľadňuje či vôbec a kedy by boli zahraniční dodávateľia ochotní a schopní upraviť označovanie tovarov na ich strane.

29. Zásadná pripomienka k čl. I § 13 odsek 1 písm. d)

V ustanovení § 13 ods. 1 písm. d) žiadame o jednoznačnú špecifikáciu toho, čo sa rozumie pod údajmi preukazujúcimi určenie sadzby dane.

Odôvodnenie:

Predmetná požiadavka sa javí ako zmätočná a nejasná. Z dôvodu právnej istoty platiteľov dane žiadame o jednoznačné uvedenie čo sa rozumie pod údajmi preukazujúcimi určenie sadzby dane.

30. Pripomienka k čl. I § 13 odsek 1 písmeno f) a g)

V čl. I § 13 ods. 1 písm. f) a g) znie:

„f) obchodné meno a miesto podnikania, ak ide o fyzickú osobu - podnikateľa, alebo obchodné meno a sídlo, ak ide o právnickú osobu,

g) obchodné meno a miesto podnikania, ak ide o fyzickú osobu - podnikateľa, ktorá vrátila nápoj alebo obchodné meno a sídlo, ak ide o právnickú osobu, ktorá vrátila nápoj,“

Odôvodnenie:

Precizovanie textu, keďže zdaniteľnou osobou je osoba vykonávajúca podnikateľskú činnosť.

31. Zásadná pripomienka k čl. I § 13 odsek 1 písmeno f) a g) a odsek 2

V § 13: písm. (f) a (g) navrhujeme vypustiť slovo „prevádzkarne“

§ 13 ods. 1 písm. f) Nie je nám jasné, ako postupovať v prípade predaja tovaru pri zjednodušenom daňovom doklade, kde platiteľ dane neviduje v systémoch údaje podľa § 13 ods. 1 písm. f)

Zo znenia § 13 ods. 2 nie je zjavné v akej štruktúre je platiteľ povinný viesť evidenciu. Považujeme za potrebné to doplniť.

32. Zásadná pripomienka k čl. I § 13 odsek 3

Ustanovenie § 13 ods. 3 stanovuje povinnosti exportéra ohľadom vedenia záznamov a údajov o nadobudnutí nápoja. Žiadame predkladateľa o zohľadnenie veľmi častej a praktickej situácie, keď exportér je napríklad tretí v poradí v danom dodávateľsko- odberateľskom reťazci. Teda nenadobudol tovar od výrobcu, ale až od distribútora. Zároveň považujeme za nevyhnutné sa vysporiadať aj so situáciou, ak exportér požiadava o vrátenie dane napr. vo februári v roku 2025. Akým spôsobom bude vedieť a môcť preukázať či skutočne v danom reťazci došlo k zaplateniu dane a či náhodou tovar, ktorý nadobudol ešte nebol predmetom dane, nakoľko k jeho prvému dodaniu v tuzemsku došlo do 31.12.2024. Žiadame predkladateľa návrhu zákona o zohľadnenie aj tejto situácie v návrhu.

33. Pripomienka k čl. I § 13 odsek 3 písmeno e)

V čl. I § 13 ods. 3 písm. e) znie:

„e) obchodné meno a miesto podnikania, ak ide o fyzickú osobu - podnikateľa, ktorá nadobudla nápoj alebo obchodné meno a sídlo, ak ide o právnickú osobu, ktorá nadobudla nápoj,“

Odôvodnenie:

Precizovanie textu, keďže zdaniteľnou osobou je osoba vykonávajúca podnikateľskú činnosť.

34. Zásadná pripomienka k čl. I § 13 odsek 3 písmeno g)

Žiadame predkladateľa návrhu o špecifikáciu a odstránenie zmätočnosti tohto ustanovenia.

Odôvodnenie:

V § 12 ods. 3 sa stanovuje, že exportér musí viesť záznamy o nadobudnutí nápoja. Medzi záznamy a údaje, ktoré musí viesť sú zaradené aj údaje preukazujúce určenie sumy dane, ktorú požaduje vrátiť. Predmetné písmeno g) považujeme za mátauce a nejednoznačné. Žiadame z dôvodu právnej istoty o špecifikáciu o aký konkrétny údaj v tomto prípade ide.

35. Zásadná pripomienka k čl. I § 14 odsek 1 a 2

V ustanovení § 14 ods. 1 a ods. 2 žiadame pred slovo „dni“ doplniť slovo „pracovných“.

Odôvodnenie:

Uvedenú zmenu navrhujeme z dôvodu predídania situácie, ak by predmetné lehoty pripadli na obdobie sviatkov napr. Veľká noc či Vianoce.

36. Pripomienka k čl. I § 14 odsek 1

V čl. I § 14 ods. 1 sa slová „do piatich dní“ nahrádzajú slovami „do desať dní“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme predĺženie lehoty.

37. Pripomienka k čl. I § 14 odsek 2

V čl. I § 14 ods. 2 sa slová „do piatich dní“ nahrádzajú slovami „do desať dní“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme predĺženie lehoty.

38. Pripomienka k čl. I § 14 odsek 3

V čl. I § 14 ods. 3 sa slová „zdaniteľná osoba, ktorá“ nahrádza slovami „exportér, ktorý“.

Odôvodnenie :

Spresnenie textu

39. Pripomienka k čl. I § 14 odsek 5 písmeno b)

V čl. I § 14 ods. 5 písm. b) sa slová „zdaniteľná osoba“ nahrádza slovami „ platiteľ dane“.

Odôvodnenie:

Spresnenie textu.

40. Pripomienka k čl. I § 14 odsek 8

V čl. I § 14 ods. 8 sa v prvej a tretej vete slová „fyzická osoba“ nahrádza slovami „fyzická osoba – podnikateľ“.

Odôvodnenie:

spresnenie textu.

41. Pripomienka k čl. I § 14 odsek 9

V čl. I § 14 ods. 9 sa slová „fyzická osoba“ nahrádza slovami „ fyzická osoba-podnikateľ“

Odôvodnenie:

spresnenie textu zákona.

42. Pripomienka k čl. I § 14 odsek 9

V čl. I § 14 ods. 9 druhá veta znie: „ Dedič je povinný podať daňové priznanie do troch mesiacov po smrti fyzickej osoby- podnikateľa a zaplatiť daň najviac do výšky hodnoty nadobudnutého majetku v dedičskom konaní.“ Za druhú vetu sa vkladá tretia veta, ktorá znie: „Povinnosť zaplatiť daň za právnickú osobu, ktorá zanikla s právnym nástupcom, prechádza na tohto nástupcu.“

Odôvodnenie:

Spresnenie textu zákona.

43. Pripomienka k čl. I § 14 odsek 10

V čl. I § 14 ods. 10 sa slová „ fyzická osoba“ nahrádza slovami „ fyzická osoba – podnikateľ“

Odôvodnenie:

Spresnenie textu zákona.

44. Zásadná pripomienka k čl. I § 15 odsek 1

V § 15 ods.1 sa vypúšťa

Odseky označené 2 a 3 sa označujú ako odsek 1 a 2.

Odôvodnenie:

V zmysle § 8 ods. 2 platiteľ dane použije informácie z označenia nápoja. Kompetencia orgánov úradnej kontroly potravín v zmysle zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách je kontrola zdravotnej bezpečnosti a kvality potravín, nie na kontrolu uplatnenej sadzby dane.

45. Zásadná pripomienka k čl. I § 15 odsek 2

Zásadná pripomienka k čl. I § 15 ods. 2 sa v prvej vete nad slová „orgán kontroly potravín“ vkladá odkaz k poznámke pod čiarou 24) a slová „platiteľ“ použil pre určenie sadzby dane podľa § 8 ods. 2“ sa nahrádzajú slovami „sú uvedené v informácií o potravině prostredníctvom etikety alebo sprievodného materiálu 7)“.

Odôvodnenie:

Spresnenie textu vzhľadom na kompetencie orgánov úradnej kontroly v zmysle zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách.

46. Zásadná pripomienka k čl. I § 16

Súčasnú zedefinovanú prechodných ustanovení k vzniku daňovej povinnosti je akceptovateľné a realizovateľné iba v prípade, ak príde k vyššie uvedeným zmenám v definovaní vzniku daňovej povinnosti (§ 6) ako aj v rozsahu povinnej evidencie (§ 13 – bod 1a)), keďže za momentálneho znenia návrhu zákona nie je možné správne a úplne splniť nám z neho vyplývajúce povinnosti.

Z navrhovaného znenia zákona jasne nevyplýva povinnosť uvádzať na faktúrach pre zákazníkov výšku dane zo sladených nealko nápojov. Nevieime teda, ako bude postupovať zákazník, ktorý zakúpené nápoje bude vyvážať mimo územia Slovenska.

Ďalej apelujeme na to, aby bol dostatočne dopredu zverejnený formulár na registráciu na daň, formulár daňového priznania a metodický pokyn tak, aby platiteľ mal priestor upraviť a nastaviť svoje informačné systémy a komunikovať s dodávateľmi, aké informácie budú s účinnosťou zákona povinní poskytovať.

47. Zásadná pripomienka k jednotlivým formulárom, ktoré budú povinní výrobcovia, dodávatelia používať

Žiadame predkladateľa o úzku súčinnosť pri príprave návrhov tlačív a formulárov a o konzultácie návrhov týchto tlačív a formulárov s podnikateľskými subjektami, ktorých sa povinnosti vyplývajúce z návrhu zákona budú týkať.

48. Zásadná pripomienka k čl. IV

Žiadame o posun účinnosti zákona o 6 mesiacov – od 1.7.2025, resp. 12 mesiacov od vydania zákona v Zbierke zákonov

Odôvodnenie:

Nové povinnosti pre výrobcov nápojov – platiteľov dane vyplývajúce z §13 Vedenie a uchovávanie záznamov a evidencie a §14 Registračná povinnosť a oznamovacia povinnosť vytvárajú rozsiahle požiadavky na zmeny informačných systémov výrobcov. Požadované úpravy informačných systémov realizujú zväčša externí dodávatelia, ktorí nie sú schopní ich navrhnuť, implementovať a dostatočne otestovať ich funkcionálnosť v očakávanom čase medzi vydaním zákona v Zbierke zákonov a navrhovanou účinnosťou od 1.1.2025. Vzniká tak významné riziko, že výrobcovia nápojov – platitelia dane nebudú z uvedených technických dôvodov schopní v prvých mesiacoch navrhovanej účinnosti plniť evidenčné povinnosti podľa navrhovaného zákona. V prípade spoločností, ktoré pôsobia na viacerých trhoch EÚ a ktoré v mnohých prípadoch realizujú ad-hoc dodávky pre svojich zákazníkov na trhu v SR prostredníctvom spoločností so sídlom mimo SR vzniká dodatočná povinnosť upraviť svoje informačné systémy pre potreby plnenia zákonných povinností vyplývajúcich z navrhovaného zákona vo všetkých spoločnostiach v rámci štruktúry, od ktorých môžu potenciálne nastať dodania nápojov do SR.

49. Zásadná pripomienka k doložke vplyvov

Požadujeme doplnenie reálneho vyhodnotenia dopadov na verejnú správu a samosprávu

Odôvodnenie:

Zavedenie tejto dane priamo ovplyvní tovary nakupované verejnou správou a samosprávou a bude mať negatívny dopad na fungovanie samospráv a verejnej správy, ktoré sú zriaďovateľmi sociálnych zariadení, nemocníc a škôl, ktoré tovary podliehajúce tejto dani bežne nakupujú ku svojej prevádzke respektíve na podujatia nimi organizované.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/176>